

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos poszt sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Dákó-román mesék.

Arad, augusztus 17.

Az utóbbi időkben meglehetősen szélcsend uralkodott a román nemzetiségi politikában. Nem történt semmi olyas, amit a romániai ellenzék nagy zajjal és sikerrel zsákmányolhatott volna ki. A mehadikai parasztpárti megsebesültek részére indított gyűjtés nevetséges fiaszkóval végződött. Mindezek a körülmények a román konzervatív párti sajtó organumait egy sajátságos taktikára kényszerítették. E taktika abból állott, hogy elszórtan különféle szenzációs híreket vetettek fel, azt aztán igyekeztek alkalmas módon táviratok, könyvatos tudósítások vagy a hazai román lapok útján a magyar sajtóba becsempészni. Ha aztán ezeket a híreket valamelyik magyar lap hozni találta, akkor ok az általuk világgá bocsátott hirt, mint a magyar lapok véleményét és információit igyekeztek a magok céljaira kizsákmányolni. Magától értetődik, hogy a taktikának nem volt semmi egyéb célja, mint Sturza-t az ugynevezett nemzeti kérdéssel kompromittálni és ellene a román közvéleményt felingerelni.

Mikor bizonyossá lett, hogy királyunk ő felsége Károly királyt meg fogja látogatni, az a véderül egy eldugott helyen piczike közlemény jelent meg, mely azt a hirt bocsátotta világgá, hogy a Romániában tartózkodó magyarországi románok egy memorandumot fognak ő felségéhez benyújtani. E közleménnyel egyidejűen egyik hazai könyvatosban ez a hirt

távirat alakjában jelent meg a hozzáadással, hogy Sturza értesülve e tervről, kijelentette, hogy ezt megakadályozandó, a memorandum tervezőit ki fogja utasítani. Mikor a távirat egy-két magyar lapban megjelent, a romániai ellenzék sajtó, mint a magyar lapok közleményét átvette és nekirontott Sturza-nak állítólagos szándéka miatt. Sturza ezt magára nézve kényelmetlennek találva, félhivatalosan megcáfolta. Ekkor a romániai lapok egyet fordítottak a köpönyegen és azt hirdették, hogy e hazug hirt a magyar lapok csak azért találták ki, mert nem veszik szívesen, hogy Ferencz József Károly királyt meglátogassa s ilyen hazug hírel: közlésével megakadályozni a tervezett fejedelmi látogatást.

Ekkor aztán arról kezdtek cikkezni, hogy a magyar sajtó minő elleneséges magatartással van e látogatás ellen s mennyire óhajtják a magyarok e látogatást meghusítani. Majd hazug híreket terjesztettek, azt állítván, hogy Bánffy Sturza-tól azt követelte, hogy e látogatás alkalmával Bukarestet magyar zászlókkal díszítsék fel. Azután a már ismertetett módon a magyar lapokba azt a hirt csempészték be, mintha Bukarest helyettes polgármestere, Bursan kijelentette volna, hogy inkább kész lemondani, mintsem Bukarestet magyar zászlókkal feldíszíteni. Mikor e hirt a magyar lapokban megjelent, azzal a hozzátétellel vették át a magyar lapok közleménye gyanánt, hogy Sturza ráparancsolt Bursanra, hogy tartozik a magyar zászlókat elcsapatás terhe

alatt kitűzetni. Az ellenzéki sajtó mind e híreket azért eresztette szélnek, hogy meggyőződjenek: vajjon egy kis magyar zászló-elegetéssel a királyi látogatás alkalmával nem lehetne-e a Sturza-kormányt külügyi nehézségekbe bonyolítani szemben az osztrák-magyar monarchiával?

E hírek gyártásában a babér az „Epoca“-t illeti. E hirtlap hozta először, hogy Bianu-t Sturza Magyarországra küldötte, hogy rábírija az idevaló román vezetőköt, hogy a jövő választásokban a passzívítás feladásával aktíve vegyenek részt. Ezt a hirt egyik hazai román lap azzal a toldalékkal hozta, hogy Bánffy 20 helyet ígért az oláhoknak. E hirt a néppárti lapok nagy mohósággal vették át s ezeknek hasábjairól aztán úgy került vissza a román sajtóba, mint a magyar hirtlapírók értesülése. — Most már kezdetét vette a kalandosabbnál kalandosabb mesék és leleplezések közlése arról a szövetségről, melyet Sturza és Bánffy kötöttek a román nemzetiségi mozgalom elfojtására. Természetesen e meséknek és leleplezéseknek az volt a céljuk, hogy Sturza-t, mint a nemzetiségi eszme elárulóját tüntessék fel.

Miután Lucaciu, ki előbb az ellenzéken levő liberális párt eszköze volt, Ratiuval együtt, nem akarta az utóbbi példáját követni és az ellenzékre jutott konzervatívok kezében egyszerű eszközzé lenni, a „Tribuna“ azt a mesét találta ki, hogy Lucaciu Laczfaluban nagy ezredévi ünnepet tartott s azon hazafias magyar beszédet mondott. Ime fényes bizo-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Testamentum.

Irta: Sákhy Mihály.

I.

A szürke homály foszladoz és halvány tény dereng kelet felől. Megelvenedik a pusztu. Mire a nap kibukkan a rózsás ködből, vig aratók danája hangzik szerte el és sűrűbbek lesznek a sorok e pusztu rónáin. Dül a gabona, szaporodnak a kereszték. A dalos paszirta szárnyrepedve emelkedik az égnek. Hálaénekét zengi az Urnak. Az éjjeli eső után olyan bulzsamos lett a lég. A lelege szellő hullámszó oceánna varázsolja a még talponálló buzakalászatokat.

Mindentűt nyüzsg a dolgos kéz. Csak Bálint Mihály tanyáján szünetel a munka. A lovak kint, a gyepen legelnek. Közében a kanász terelgezi a oszrhét. Szemmel tartja a teheneket és a lovakat is. Nagyt csördit karikás ostorával olykor-olykor. A tanya előtt utrakészen áll a kocsi. Bálinték a városba akarnak menni. Hogy minek? Hát ennek es a sorja.

Bálintné asszonyom beteg, nagy beteg. Már két hónapja nyomja az ágyat, de még eddig kibirta. Most rosszabbra fordult a baja. Lábai is dagadnak. Ez a halál jele, érzi Bálintné s azért elhatározta, hogy haza megy — gyónni. Annyit Bálint Mihály is megtanult már, habár nem járt csak két iskolát, (azt is

a kertek alatt), hogy ilyenkor jó valami másra is gondolni. Az asszony az égi jussát, ő meg meg a földét nem akarja hagyni.

Bálint Mihálynak ez a második felesége, a kinek egy kis föld is van a nevéu, a mit, ha meghal, bizonyosan nem viszen magával a a másvilágra. De ugy simán ő rá se szállhatna a vagyon, mert az asszonynak első férjétől van egy fia, a ki törvényt szerint örökölné a vagyont.

Ez bántja Bálint Mihálynak a lelkiismeretét, azért viszi a városba az asszonyt, hogy végrendeletet tészen vele.

Ketten-hárman fölteszik az asszonyt a kocsi-ra. Késerves nézni még e munkájukat is. A beteg sárgára vált arca könnyet osal a oreléd leány szemében. A tanyai komondor is elő sompolyog, hosszú vonításban fejezi ki részvétét. Aztán Bálint Mihály nevelt fia befogja a lovakat, Bálint gazda előbb megtömi cserép pipáját s kezeivel ernyőt formál nebezen gyuladó gyufájának és rágyújt. Megtömködi hüvelyk ujjával a perzségő dohányt, azután felül a kocsi-ra. Kiereszti a gyepűszárat, egyet csördit az ostorával és fogai közül mormogva.

— No. Uram Jézus!

II.

Az uton Bálint Mihály lekerült a kocsi-ról. A lovakat hagyta szépen szabadjukra. Így is mintha törrel szurdalták volna a beteg asszony testét: jajgatott, nyögött minden zökkenésre.

Magá Bálint ment a kocsi után. A pipá-

jával és gondolataival volt elfoglalva. Lassan haladtak. Az utmentén pipacsosalk tarkázott buzatáblák feküdtek, melyeknek egyik végét éppen ma kezdték aratni. Változva kukoricza ültetvények tarkították a tájt. Mihály gazda szakértő szemmel nézi a lengő kalász-erdőt, a susogó kukoricza táblákat. Hej, neki is van szép darab földje, azaz hogy csak a feleségének, — azt is kéne aratni. Ez a föld, ez a jó buzatermő föld foglalja el most Bálint Mihály eszevilágát. Megszokta magának tudni a birtokot és mostan fájna elveszteni azt.

Végre megszólal:

— Mártha te!

Beteges, vontatott hangon felel az asszony:

— Hallom, csak mondja kee.

— Huszonkét éve, Mártha, hogy öszszekerültünk, mindig jó, hűséges feleség voltál, nem panaszkodom. Együtt ütöttük-vertük a világot, tartuk a földet, csak megőljünk valahogy. Ez idő alatt sohasem voltál olyan beteg, mint most. Mondd, Mártha, mi lesz velem, ha megtálsnál halni? . . .

Bálint Mihály szünetet tartott.

Halk sirás hallatazott a kocsi-ból.

— Ugy. Ugyan édes gazdám, hogy beszélhet kee így! — Es el-elcsukló sokogásba fulladt végő szava.

— Mártha, tudod, szabad az Isten mindnyájunkkal. Tekintsed ősz fejemet: akarod talán, hogy koldusbotra jussak?!

A kevély Bálint Mihálynak könnyes lett a szeme.

nyitka annak, hogy a Sturzához hű maradt Lukaciú árulója lett a nemzeti eszmének és eszközül adta magát a Sturza Bánffy-szövetség kezébe a románok pacifikálásához. — Miután a hirhedt aradi izgató: Mangra is Lucaciúval tart, világos, hogy ő is e pacifikáló politika eszköze és a magyar kormány zsoldosa.

Ilyen hírekkel izgatja Romániában az ellenzéki sajtó Sturza ellen a közvéleményt. E taktika kézzel fogható bizonyíték annak, hogy az ugynevezett nemzetiségi kérdés, mint az izgatás eszköze jelenleg nagy vérszegénységben és életerő hiányban szenved, és hogy azt csak a szenzáció ilyen furcsa minőségű pezsmájával lehet egy kis reflexsz mozgásba hozni.

Az új nunczius. Agliardi utódját nagyon okos, tapintatos, papi erkölcsökben bővelkedő uri embernek mondják, kik őt közelebről ismerik.

Ilyen ember való nuncziusnak, az ilyenről föltehető, hogy nem fog beleavatkozni a két testvér-állam belpolitikájába, hanem csak Krisztus egyházának tanait és intézményeit, tehát egy ethikai világnézetet fog képviselni.

Bárcsak Agliardi is ezt osekedte volna, akkor bizonyára mi kifogás sem éri.

Magyarországon a néppárton kívül Krisztus egyházának tanait és intézményeit nem bántotta és nem bántja senki. Sőt még a néppárt sem direkté. — Csak éktelen izgatásával, gyűlölködő magatartásával kompromittálja Krisztusnak felebaráti szeretete, türelmessége alapított tanait s a tanok hirdetőjét és ápolóját, az egyházat.

A új nunczius, Taliani, valószínűleg már tájékozva lett mindenről, ami az Agliardi s a magyar kormány közti konfliktust előidézte s amiről a közvélemény még ma sem bir teljes tudással; mert Agliardi iránt való ki-méletből — úgy látszik — a történekről teljes fölvilágosítást nem nyújtottak.

Ha tájékozva van, akkor tudja azt is, hogy Agliardit kik vezették tévutra, hogy Magyarországon oly szereplésre vállalkozott, minőt a magyar nemzet méltósága nem tűrhet meg.

Taliani nunczius ur tehát óvakodni fog ezen besugók befolyásától s a néppárti kortes urak argumentációit is csak megrostálva vendi be.

Először is arra nézve kell tisztába jönnie, hogy ha van valami, ami Magyarországon a kath. egyház nagy jelentőségét csorcsítja és érdekeit veszélyezteteli, az egyedül és kizárólag a néppárt, melynek vezérei a nemzet kulturális érett közvéleményével szembeszállnak és mindazzal, a mit beszélnek és tesznek, úgy tüntetik föl az egyház aspirációit, mint amelyekkel a nemzet fejlődésének, kulturális és politikai megizmosodásának útjába akadályokat szándékoznak gördíteni.

Ez baj, ez elkészeríti a nemzet közvéleményét, támaszthat a közhangulatban veszedelmes áramlatokat, melyeket még az a tudat sem fog könnyen ellensúlyozhatni, hogy hazánk katolikus főpásztorai a lezajlott nagy küzdelmek alatt sem feledkeztek meg hazafias kötelességeikről és távol állottak ama kvalifikálatlan inkuizicionális izgatásoktól, melyekkel az eszmék nagy harozát elmérgesítették, a békés kiegyezésnek útját állták és zét ellenséges táborot teremtettek.

Taliani nuncziusnak tehát, ha nem akar Agliardi utvesztőjébe kerülni, mindenekelőtt különbséget kell tenni a néppárt kolomposai és Magyarország kath. püspöki kara között.

Ezek vele is meg fogják kísérelni, amit a néppel szemben elkövetnek: hogy t. i. elhitelessék, hogy mögöttük a püspöki kar áll.

A magyar püspöki kar sokkal hivebb Krisztus egyházához s a magyar koronához, semhogy mindkettőnek életbevágó érdekeit egy megtévesztett politikai kaland kockázatának kitegye.

Ezt az igazságot az új nunczius ha meggyőződésbe fogadja, akkor nem fog azon nyomokon haladni, melyeket Agliardi ballépései hagytak hátra maguk után.

Az állam nem készül ostromra az egyház ellen, de az egyház is gondoskodik, hogy zászlóját ne bitorolhassák hivatlanok, midőn az állam föladatai jogai ellen törnek.

A czár ajándéka a magyar nemzetnek. A magyar nemzeti muzeum Oroszország uralkodójának jóvoltából oly kincshez jutott, a minőt keveset őrsenek az ország ereklyéi között.

Rákóczy György fejedelemnek a millenáris kiállításra látható kardját, mely az orosz udvari muzeum tulajdona, a fiatal, rokonszenves czár odaajándékozta a magyar nemzetnek.

Odaajándékozta a bécsi orosz nagykövet

által közvetített oly kommentárral, mely valóssággal politikai jelentőséget ad az ajándékozásnak. A magyar nemzetnek hozott ajándékkal ugyanis a czár ama szívélyes viszony fölötti örömeinek kívánt kifejezést adni, mely ma Oroszország és monarchiánk között főáll.

Ha meggondoljuk, hogy a budapesti nemzeti muzeumnak tett ajándékozás megelőzi a bécsi látogatást, lehetetlen ez örvendetes tény nagy politikai fontosságát elvitatni.

A bankszabadalom megújítása. Lukács László pénzügyminiszter szombat délután Bécsbe utazott, a hol vasárnap a bankszabadalom megújítása ügyében a tárgyalások felvételtek.

Egy későbbi távirat szerint Lukács László pénzügyminiszter tegnap este Lugosich dr. titkár kíséretében ide érkezett, hogy a bankszabadalom megújítása tárgyában folyamatban levő tárgyalásokat folytassa. Már tegnapelőtt érkeztek ide Popovics dr. miniszteri tanácsos és Wickenburg Márk gróf miniszteri titkár, a kik a tegnapi nap folyamán az osztrák szakelődökkel és dr. Prangerrel az osztrák-magyar bank vezértitkárával a még fennálló ellentétek kiegyenlítésének módjait beszélték meg.

Vasárnap Lukács dr. pénzügyminiszternek délelőtt 11 órakor és délutáni 4 órakor hosszabb tanácskozása volt Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszterrel az osztrák pénzügyminiszteriumban, a melyekben Popovics dr. és Wickenburg gróf magyar szakelődök, osztrák részről pedig Winterstein báró osztályfőnök és Gruber dr. pénzügyi főtanácsos is résztvettek. E tanácskozásokon a bank utolsó azonos jegyzékét pontonként tárgyalták. Minthogy előrelátható volt, hogy a bank vezetősége részéről a két pénzügyminiszterrel való összejövetel lehetséges lesz, Kautz dr. kormányzó és Madarassy alkormányzó is ideérkeztek. A tárgyalási bizottság tagjai is csaknem teljes számban jelen vannak. A bank képviselőinek holnap, előreláthatólag összejövetelük lesz a pénzügyminiszterekkel. A Bilinski lovaggal folytatott tanácskozás előtt Lukács pénzügyminiszter hosszabb ideig tanácskozott Badeni gróf miniszterelnökkel az osztrák belügyminiszteriumban, a mely alkalmal tontos folyó ügyekről volt szó, a melyek azonban a bankkérdéssel semminemű összefüggésben sincsenek.

Sirt. Megesett a felesége szive rajta és kérdezé:

— Mit csináljak, Mihály?

— Irasd nevemre a földet.

— Hát a fiam, Mihály?! — jajduk föl az asszony.

— Fiammá fogadtam régen, Mártha.

Abba kellett hagyni a beszédet. Eppen most fordult ki az utszéli tanyából Szegi Pál kocsija. Vele volt az asszony is. Egy kis lelki rokonság fűzte Bálint Mihályt Szegihez. Komaszághban állott vele. Jó ilyenkor az embernek, ha van kinek elpanaszolni a baját. A koma meg éppen arra való, hogy vigasztalja az embert. Más sorban meg csak akkor találkoznak, ha valamelyikük disznót öl. Innen nem volna szabad elmaradni semmi szín alatt.

Haragot, holtig tartó gyűlölséget okozna az elmaradás.

Bálint megállította a lovakat. Összeköszöntek Szeginé átszállt Bálinték kocsijára a komaasszonyhoz. Maga Bálint Szegihez ment az első kocsi. Itt is, ott is elbeszélgettek.

III.

Mire haza érkeztek, a nap már magasan járt az égen. Azonnal hozzáláttak a dologhoz.

— Ugy-e, Mártha, előbb a közjegyzőhöz megyünk? — kérdi Bálint élete társát, úgy azonban, hogy abból kiértette az asszony az urának nem kívánságát, hanem az akaratját.

Az igazi magyar paraszt így érteti meg a feleségével, ha valamit kivinni akar, szépen

és elég udvariasan. Nem is esik olyan zokon, mintha uri módon, világosan mondanák azt.

Beálltak a közjegyző udvarára. Az éppen nem volt otthon. Ami nem is ritka dolog, mert a közjegyző soha sincs otthon, ha a szegény ember keresi. Annak tudnia kellene, hogy ma Bálint Mihály pénzt hozott. Ami szintén nem megvetendő a mai világban, mikor a fillér is tekintetes ur számba megy.

Ugy délfelé mégis meglett a végrendelet. Mihály gazdának derült, nyájas lett az arca. Kedve szerint testált az asszony. Azután elmentek a templom elé. Itt Mihály és komája nyakukba vették a terisznyát s határozott direktióit tűztek ki a korosmának. Az olyan papos munka nem is embernek való: könnyen sirásra indítja az embert. Majd jönnek rögtön, — azt hagyták az asszonyoknak.

A korosmánban Jakab, a régi jó Jakab fogadta őket, aki tudja mi a becsület, megemberli a parasztot, mondván: Bálint ur, Szegi ur, kerüljenek beljebb. Ez az uri besséd olyan jól esik a kék mándli alatt dobogó szívnak. Kevélyen szoritanak kezét Jakabbal. Azután letülnek egy asztalhoz és kiszedik a tarisznya tartalmát: a kenyeret, szalonnát és a söt. A bicika a kis lajbi zsebből kerül ki.

Esznek. Bálint aszondja: Jakab, fél liter bort!

Szegi Pál is int a fejével: nekem is! Kocziának. Aztán megered a beszéd az időjárásról, temetésről — és halad az idő. Majd betérül hozzájuk Poczik István is aki a „porosióját” fizette a városzásán. Tovább

isznak. Egyszer csak elrikkantja magát Bálint Mihály.

— Még három üveg bort Jakab, — én fizetem; és nagyobb bizonyosság okáért megveri a mellét.

Szeginé éppen ekkor lépett be hozzájuk. Kéri, unszolja őket, hogy menjenek már, mert nagyon rosszul van a komaasszony, gyónni is alig birt. Csak negynehezen hajlanak a szép szóra. Kiviszik magukkal Poczikot is, mivelhogy ő gyalogsorban lévén a városzon...

IV.

... Puha karjaival átfogja a pusztát az este. Ringatja lágyan, szeretettel, mint anya gyermekét. Messze térségen kigyulnak a szértek mellett a pástortűzök; lobogó lángjuk sziporkázva tör az ég felé. Az eget szürke felhők borítják, melyek alól néha ki-kibukkan a fénylő hold. Nézi, kíséri haza Bálint Mihályékát. Bálint Mihály szájában kialudt a pipa; ő maga is alszik s csak akkor ébredt föl, mikor nevelt fia odaköszönt neki:

— Jó estét apám uram

A feleség is ébreszti:

— Ugyan, Mihály, keljen föl, a tanyán vagyunk már.

Erre aztán fölébredt.

— Nem alszom én, mit beszélsz? fogd be a szádát, a s z o n y . . .

Mai kelettel sürgönyzik: Abból az alkalomból, hogy a két kormányval való tárgyalásoknak újból fölvétele küszöbön áll, Mecenseffy, az osztrák-magyar bank vezértitkára is ideérkezett. Délelőtt 10 órakor Kautz dr. bankkormányzó megjelent a két pénzügyminiszter meghívására az osztrák pénzügyminiszteriumban, a hol Bilinski lovag és Lukács László dr. pénzügyminiszterekkel hosszabban tanácskozott. Ezt megelőzőleg dr. Kautz látogatást tett a Bankgassei magyar miniszteriumban a magyar pénzügyminiszternél Kautz dr. bankkormányzóval együtt Mecenseffy vezértitkár is megjelent a Bilinski lovag pénzügyminiszternél tartott tanácskozáson, a melyen a szakelődök is megjelentek mindkét részről és az értekezleten részt vettek. Lukács miniszter elutazása holnapra van kilátásba helyezve.

Betiltott politikai értekezletek. Ma délutánra volt hirdetve a néppárt értekezlete, melyen Rakovszky Istvánnak is meg kellett volna jelennie. Rakovszky azonban nem jött, a Budapestre érkezett vendégeket pedig az a meglepetés várta, hogy az értekezlet megtartását a szolgabíró nem engedte meg. A vendégek erre áthajtottak Lődörsre, hogy ott mondassák el mondókájukat, de a csendőrök kocsikon utánuk iramodtak s megakadályozták a fiók értekezletet.

Különbben a néppártra nézve csak szerencse volt, hogy a szent-eleki értekezletet nem tarthatták meg, mert Lődörsről, mely másfél órányira van Szent-Elektől, vagy 200 liberális választó zuhogó esőben gyalog jött át Szent-Elekre, hogy ellen-demonstrációval lehetlenné tegyék a néppárt értekezletét. — Mikor meghallották, hogy az értekezlet megtartását betiltották, ők maguk akartak gyűlést tartani. Dacára azonban annak, hogy Kemény Imre német-újvári ügyvéd és 10 liberális polgár vagyunkkal álltak jót s vállaltak szavatosságot a rend főtartásáért, a fősolgabíró teljesen pártatlanul következő határozatot hozta: „Mintán mindkét kérvényező fél egy helyre, egy időben és egyenlő joggal kérelmezte a népgyűlés megtartására szóló engedélyt, egyiket sem engedélyezem, annál is inkább, mert kérvényeiket elkésve adták be s a szükséges rendőri intézkedések megtételére a rendelkezésre álló rövid idő nem elégséges.”

Ezt a határozatot a liberálisok nagy elégedetlenséggel fogadták s nem nyugodtak meg benne, hanem sürgönyileg fölébkeztek a belügyminiszterhez. A belügyminiszter azonban a szolgabíró határozatát minden tekintetben jóvá hagyta s így egyik párt sem tarthatta meg az értekezletet.

Délután Pauer és Biricz plébánosok németül és horvátul tudatták a gyűlés elhalasztását, egyben kijelentve, hogy jövőre zárt helyen, belépti jegyekkel fogják a népgyűlést megtartani.

A liberálisok szintén rövid beszédek kíséretében tudatták a gyűlésnek elhalasztását.

Ünnepnapok.

A juniusi ünnepségek lezajlása óta nem voltak talán olyan mozgalmas napjai fővárosunknak, mint az elmúlt két ünnepnap. Ezt a két napot arra használta fel a vidékiek nagy része, hogy felránduljon Budapestre megnézni a kiállítást és a sok egyéb látnivalót, a mit most a főváros az idegennek nyújt. Egy csomó kongresszus növelte a felrándulók sokaságát, valamint a bécsi liberálisok expedíciója is. A vidék tüzoltóinak tekintélyes része tarka egyenruhákban rajzott az utcákon, melyek tegnapelőtt és tegnap valóban színes, szép látványt, valódi világvárosias képet mutattak.

Tenger nézője akadt szombaton a vár-

beli ünnepségnek, hol az ország legszebb templomát szentelte fel Magyarország első papja; a furdőző és nyaraló közönség egy részét, úgy szintén a külföldről is sokat pedig a löversenyek vonzottak Budapestre, a hol a legnagyobb díjért futottak tegnap telivérjeink.

Természetes, hogy az a sokadalom, mely a két ünnepen a főváros utcáit ellepte, kiállításunk látogatására is jótékony hatással volt. Budapest a két ünnepen a vidéké volt s bizonyos, hogy az ezredéves kiállítás területén is felrándult vendégeink voltak domináló számmal.

A mozgalmas napok krónikájáról alábbi tudósításaink számolnak be:

A Mátyás-templom felszentelése.

A budavári Mátyás-templom eddig tudvalevőleg csak megáldva, de megszentelve nem volt. A templomot szombaton, Nagy-Boldogasszony napján szentelte föl Vaszary Kolos biboros hercegprimás.

A ceremónia teljes három óráig tartott s reggel 8 órakor kezdődött. A templomba senkit nem bocsátottak a szertartásnál segédkező papságon meg a szürke nénéken kívül, a kik a felszentelt oltárokat a szertartás után felszerelték.

A templomon kívül nagy közönség gyűlt össze s nagyüzamu rendőrvont körözt.

A szertartáson, amelyen segédkeztek Boltizár érseki helynök, fölszentelt püspök, Jungvácsi kanonok fölszentelt püspök, Bogisich Mihály c. püspök budavári esperes-prépost, Hetey kanonok, Walter Simon, Széchenyi gróf jáki apát, Kohl Medárd dr. primási titkár, Klinda Toofil szentszéki jegyző, Czobor Béla dr. egy. tanár, Kurz Antal ferenczvárosi plébános, Krizsán Mihály szeméremi aligazgató, Puri Iván tanulmányi felügyelő, Vezinger Károly apát, báró Gudenus, dr. Nemes Antal, Bozóky Géza, Entrez Ede főv. hitoktató s számos növendékpap.

A papság nyolcz óra után kivonult a templomból, a mire az ajtókat elzárták. A menet ezután megindult a templom körül.

A főkapunál megálltak s bekopogtattak az Üdvözítő nevében. A templomot háromszor járták körül a lorettói kápolnából leszedett ereklyékkel, így Szent László, Domonkos, Margi, Szent Adalbert (István keresztelője) s egyéb ereklyékkel s harmadik kopogtatásra megnyitá a főkapu, mire a papság a templomba vonult éneklés mellett.

A főoltárt Vaszary Kolos biboros hercegprimás, a szent László- és Kereszt oltárt Jung püspök, a Szent-Háromság és Szent Imre-oltárt Boltizár püspök szentelte meg.

A szertartások alatt a főegyházi férfiak Seyler Károly Antifonáit adta elő. Az oltárszentelés után megnyiták a templom kapui, s a közönség bevonult. A főbejárattól a szentélyig a koronaórság állott sorfalat, s a hajó első padsoraiban foglaltak helyet Garlóczy Károly és Márkus József polgármesterek, magyar diszben. számos fővárosi bizottsági tag, a tulsó oldalon a helyőrség törzs- és főtisztjei, a szentély padsoraiban Lobkovits Rudolf herceg hadtestparancsnokkal a tábori kar, Perczel Dező belügyminiszter stb. Ezalatt a szürke nénék az oltárokat leterítették, s el látták a szükségesekkel, mire megkezdődött az ünnepi nagymise, melyen Vaszary Kolos biboros hercegprimás pontifikált a már említett asszisztenciája mellett.

Bécsiek Budapesten.

A bécsi szabadelvűek szombaton délben érkeztek meg a nyugati pályaudvaron négy különvonattal.

A fogadtatás, a melyben a budapesti lakosság részesítette őket, és az, a mit itt láttak Budapesten, egészen meglepte őket.

A mikor a Teréz- és Andrassy-uton végig haladva, a kiállítás kapujához értek, a kiállítási épületek láttára zajos tetszésnyilvánítások voltak hallhatók:

Egyeszerre lelkesen kiáltottak fel:

— Hoch Budapest! Hoch die Ungarn!

A merre csak elhaladtak, a mig a kiállításához értek, mindenütt tüntető tömeg fogadta őket és vége-hossza nem volt a lelkes

éljenzéseknek, a mik a házak ablakaiból voltak hallhatók.

Minden ablak el volt foglalva és a Teréz-körnton meg az Andrassy-uton az erkélyek a roskadásig megteltek emberekkel. A nők a balkonokról virágokat szórtak reájuk és kendőlobogtatással üdvözölték a vendégeket.

A vendégek zászlók alatt és zenekar hangjai mellett elindultak a Teréz-körnton és Andrassy-uton a kiállításba. A körnton ezalatt a villamos vasutak nem közlekedhettek és a kocsiknak is a mellékutakra kellett térniök. A menetnek az Andrassy-uton többször meg kellett állnia, hogy elfogadassák a szíves üdvözléseket, a miket az erkélyekről és ablakokból a Tézerváros szép hölgyei kendőlobogtatással fejezték ki. Frenetikus zaj és éljenzés kísérte őket ki a kiállításba, a hol kísé meg-torlódt a tömeg, a mikor bement a kapun.

A kapunál Schmidt József, a kiállítás igazgatója és Gelléri Mór titkár fogadta őket. Schmidt József röviden ülvözölte a vendégeket és ödmének adott kifejezést, hogy eljöttek a magyar kiállítást megtekinteni.

Az üdvözlés után csoportokba oszolva, vendéglőbe mentek, a hol a la carte étkezés volt. Az ebéd alkalmával Rotter Lajos mondotta az első felköszöntőt. Utána Tenczer Pál állott fel, a ki azt fejtegette, hogy mi indította a bécsieket arra, hogy Budapestre jöjjenek. Azt hiszi, az, hogy demonstráljanak azon bécsiek ellen, a kik polgártársait arra hívták fel, hogy a kiállítást a magyarok iránt való gyűlölségből ne tekintsek meg. Volt még a bécsieknek ezenkívül nemesebb okuk is arra, hogy Magyarország fővárosát meglátogassák és pedig az, hogy menten minden irigységtől megbámulhassák ama fényes eredményt, a melyet fáradszón munkájukkal a magyarok az ezredik évben elértek.

Leikes hoch hangzott fel Tenczer beszédére, a kivel a bécsiek közül számosan kezelt fogtak.

Öt óráig maradtak együtt a bécsiek a legvigabb hangulatban és ekkor több csoportban megtekintették a kiállítás főbb pavilonjait.

Bécsből érkezett szabadelvű polgárok vasárnap délelőtt 10 órakor pompás köztörut helyeztek Deák Ferencz szobrának talapzatára.

Délután a kiállítást nézték a bécsiek, szer-teoszoltak a csarnokokba s gyönyörködve nézték az ezerfől összehordott múkinéseket és történelmi ereklyéket.

Országos tüzoltó-kongresszus.

Az ország minden részéből, de még Ausztriából és Horvátországból is összejöttek a külfönte tüzoltó-egyletek és szövetségek képviselői, hogy humánus működésük, áldásos és ön-feláldozó tevékenységük közepette az ország nagy ünnepeben ők is résztvegyenek.

A kongresszust Kék Lajos dr. elnök nyitotta meg. „A mikor a nemzet — úgy mond — ezeréves multját ünnepli, a tüzoltóság, ez a humánus intézmények között erőben és számban első helyen álló szövetséget sem maradhat tétlenül. Majd ő felségének a királynak atyai jószágáról szólva, haláljának és köszönetének ad kifejezést azért, hogy a versenyt a legmagasabb díjjal megajándékozta.

A szép megnyitóbeszédet lelkes éljenzés követte.

Most Kullmann Lajos fővárosi tanácsos a székes főváros nevében mondott néhány szót.

Messey Mihály nagyvárosi közjegyző, a biharmegyei tüzoltó-szövetség elnöke, tartott ezután hosszabó beszédet. Ezután a három ünnepeltnek: József főhercegnek, Széchenyi Odön grófnak és Cziráky Béla grófnak a tüzoltás terén szerzett s örök hálára kötelező érdemeit méltatja. E közben a dobogó háttérben elhelyezett 3 arcképről lehullt a lepel.

A közepén József főhercegnek életnagyságu arcképe tüzoltóruhában, a melylyel Vastagh György jeles festőművésznünk tüntette ki magát; balról Széchenyi Odön gróf, jobbról pedig Cziráky Béla gróf sikerült mellképei zajos éljenzésekre és tapsokra ragadtak az egybegyűlteket.

Az arcképeket az országos tüzoltó-szövetség központi irodájában fogják elhelyezni.

Ezután Bárány N. Ernő, a budapesti önkéntes tüzoltó egyesület főparancsnoka ünnepi beszédet tartott, a mely részletesen fejtegette a

magyar tűzoltóság történetét. Végül felsorolja azokat a teendőket, a melyek a legközelebbi jövőben a tűzoltók céljainak elérésére szükségesek.

Csapatosan vonultak ki délután a tűzoltók az új, csömöri uti versenytérre, a hol 4 óra tájban kezdődött meg a verseny nagyszámú közönség jelenlétében. A különböző községek és városok képviselői, az illető községet vagy várost jelző pónák alatt állottak fel a terep közepén.

A páholyos tribün előtt egy asztalon voltak elhelyezve a szebbnél szebb díjak. Ő fellege dija egy hatalmas ezüst babérborsó, a melynek közepén arany tűzoltó csákó, balra, csákány és lantja van a felirással: „Egyesült erővel”. Kiválóan szép József főherceg két dija: az egyik egy nagy, kerek aranyos dombormű, a közepén jellemzetes alakokkal, a szélén pedig aranyba véve mindazon városok neveivel, a melyek a tűzoltóknak főbb székhelyei; a másik József főhercegnek ezüst babérlevelekkel körített arczképe. Ezekon kívül még vagy öt díj van: ezüst szaruk, kanocok, szobrok és órák.

Nansen visszatérése.

Milyen nagy idealizmus nyilvánul abban a pólusok felé vonulásban! Csak tudni akar az odafelé törekvés, nem pedig birni. Csak sejtelmeket akar kielégíteni, nem pedig érdekeket, csak a rejtélyességet akarja leverni, nem pedig gyarmatokat hódítani. A tudomány küldi a pólus hódító csapatokat, nem a földéhség. A pénst a megismerés vágya költi, nem az érdekek okumálása. Az arktikába sóvárgás a földplanéta megbecsülése, míg az exotika kutatásába beleesni a hatalmi epekedés.

Azok között az idealisták között, akiknek lelkébe elemi erővel kapott a poláris miszticizmus megfejtésének vágya, első helyen áll Nansen Frijof. A fiatal, poetikus lelkű, erős akaratú, edzett testű férfi egész életét a természet megismerésének szentelte. A sejtek világát kutatta görccsel, azután az állati szervezetet vizsgálta meg késsel és kémlélő készletekkel. A nápolyi természettudományi állomáson fanatizmusá nőtt benne a megismerés akarata. S hogy belemélyedt a nagy teremtes részeitbe, hogy kutatógátot észszerűségének apró nyilvánlásaiban, hogy elgyönyörködött a föld csudálatos okszerűségében, föltámadt benne szülőföldjének ősi vágya annak a nagy ismeretlenségnek megismerésére, amit a jégkörön, a csészertűlennék és ok nélkül valósnak híresztelt világban, az artikus világban van. A régi skandináv arktikus őstön kiragadta a laboratóriumából, a görccsel mellől, a preparátumok közül a néma, halott világba, ahol a természetnek egy óriás rejtélye mered a tudatlanság felé.

És Nansen beállt északszarki utazónak. Bejárta korosolyán Grönland jég-sivatagjait és bekalandozta a jéges vizeket. A tudós észlelt s a művész látott s a költő sarkalta előre, mindig előre. Előtt három évvel újabb utra indult. Egyenesen az északi pólusnak tartott. Hatalmas akaratereje megállapította a programot s meg is fogadta, hogy megvalósítja.

— Két évig távol maradok, — így szölt — talán háromig is. De minden esetre visszatérek.

Nem félt a Franklin sorsától. A férfiakarat mindenhatóságában úgy bizott, mint valami felső erőben. El akart jutni a pólusig s haza akart térni és nem tudta elképzelni, hogy mi állhatja útját. Jéghegyek és fagyott tengerek, a jég gyilkos ölése, neki csak akadályok voltak, de az akadályról csak azt tudta, hogy olyasvalami, amit le lehet és le kell küzdeni.

Megrajzolta a hajója tervét. Tanult elődei sorsán és tapasztalatain s úgy rendezkedett be, hogy nagyon sokáig elmaradhatson. A hajója lapos járatu volt, hogy az összeszoruló jég össze ne szussza, hanem fölemelje. A norvég kormány 280,000 frankot szavazott meg a „Fram” költségeire, országos gyűjtés pedig megszereste az az expedició többi költségét.

1893. június 24-én indult hajójával a fehér világba. Az ő nagy bizalma átragadt embereire, de átszállt a közönségre, a tudományos körökre is. Általános volt az a hit, hogy Nansen eléri célját s hogy visszatér szerencsésen hazájába. Évek múltak és senki sem aggódott, hogy hirt nem hallott róla. Nansen úgy ígérte, hogy két évig elmarad s hogy bizonyosan visszatér, ezzel meglegegedett a világ.

Egyszerre azután csudálatos hír érkezett

róla. A messze Sziberiából, ellenőrizhetetlen helyről. Kusnaroff kereskedőnek esethalászok azt a hírt hozták, hogy eskimók valahol a messze magában Nansenel találkoztak, aki elérte volna az északi sarkot. A hír fölisgatta a világot, kételkedtek és hittek benne és kutatták a hír forrását. Kiderült róla, hogy csak mende-monda. Kusnaroff hallgatott és Kusnaroffot nem ismerte senki. S hogy nem jött a hír megerősítése, hogy nem érkezett semmi hír Nansenről, eszébe jutott a világnak, hogy a három év vége felé jár s a bátor férfi még nem érkezett haza.

A kételkedés, a várakozás, a türelmetlenség kifeszítette a Nansen-expedició gyászos sorsát. A bátor skandináv elveszett, mint a hogy elveszett Franklin és sok más derék társa. A tudományos világot isgatottság fogta el, s az izgalom belekapott a közönségbe is. Nansen elveszett; az aggodalomból bizonyosság lett s megindult a mozgalom, mint a század elején Franklin eltűnése idejében, hogy expedíciók szervezendők a fölkeresésére. Talán megtalálják a hajó roncsát és rábukkannak a sarkerezsztre, a mely a megismerés vértanujának jégsíriját jelzi.

S most szótosalatja a kételyt és ledönti a bizonyosságot és megvigasztalja a szomorúságot egy vardói telegramm:

„Szerencsés expedíciómból hazaértem.” Nansen küldte a táviratot. A feleségét értesítette először sikeréről, a fiatal széke asszonyt, aki hűséget esküdött neki néhány héttel azelőtt, hogy nagy utjára indul. A tudás vágya kiragadta a nő karjaiból, de azért annak az ölelésnek emléke élt benne a jégvilágban bolyongása közepette legerősebben. Neki szót az első üdvözlés, nem a tudománynak, amely három évvel ezelőtt erősebb vola a szerelemnél.

A vardói kikötő fönt van a legészakibb Norvégia partjain. Egy kis szigeti város mellett a Busee szorosban. Talán sohasem telegrafáltak Morse gépen akkora örömet, amilyen abban a kis táviratban van. S a távirat nyomába mások jöttek:

„Nansen elérte a 86° 14-et.”

86° 14 percz. Három egész fokkal följebb, mint a Lockwood expedíció legészakibb állomása. Lockwood hadnagy 1884-ben az északi szélesség 73° 24'-ig ért. Ötven mérföldnyire jutott a polushoz. Aki idáig eljutott, bátrén azt mondhatja, hogy elérte az északi sarkhoz. Nansen szárazföldet talált, megtalálta az északsarki kontinentet. A régi álom megvalósult. Ott a nagy fordulónál, a föld tengelye végén szárazföld van. Nansennek igaza van táviratában: expedíciója sikeres volt.

Nansen hajója a mi Ferenc József földünkénél a Jackson expedíció Windwood hajójával találkozott, amely 1894. július 10-én Angliából indult a Ferenc József földre. Egy aluminium, egy réz s egy faosónaka és tizennyolcz szánkája volt. Bármi volt a célja, nagy eredményt ért el: hazahozta Nansen. Gyorsabb a járása a teljesen épen maradt „Fram”-nál, Nansen pedig sietett haza, átszállt tehát a Windwood-ra. Maga a Fram tizenegy főnyi legénységével Grönland partjain jön le a meleg vizekbe.

Nansen diadallal fogadja hazája, de lelkese-sedéssel üdvözlö az egész tudományos világ. Csak a tudás körét gazdagította s nem hozt hirt arany-mentokról és értékes gyarmatokról. Az ő diadalmenete csak az idealizmus ünnepe. Olyan ritkán kerül alkalom az ilyen ünnepre, csak Jakossunk hozzá szívvel lélekkel.

IDÓJÁRÁS.

Légnemesség: reggel 7 órakor 761.6 milliméter. délután 2 órakor 760.3 milliméter. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° + 15.8, délután 2 órakor C° + 22.8. Szél: bránja és ereje: reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor N. 5. Felhőzet: reggel borult, csepeg, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 18. —

Változó felhőzet. — Hűvös. — Helyenként esapadék.

HIREK.

Arad, augusztus 18.

Naplirend:

Augusztus 18. Kedd. Róm. kath. naptár: Iona. — Protestáns naptár: Iona. — Görög-keleti naptár (augusztus 6.): Ur szine változása. — A nap kél 5 óra 2 perczkor, nyugszik 7 óra 4 perczkor. — A hold kél 5 óra 5 perczkor, nyugszik reggel.

Augusztus 18. Az amerikai szülőtelep szövetkezeti közigyelése délelőtt a kereskedelmi és iparkamarában.

Augusztus 19. Jegyválasztás Borossebesen.

Augusztus 30. Az aradi közuti vaspálya-társaság rendkívüli közigyelése délután 8 órakor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölossey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. e. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délelben (csak pénteken.) Tövis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. e., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, 5. borsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnái: 6.56 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsó-napokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezöhegyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonatok reggel 6.05, 8.17 d. e., 3.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tövisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsó napokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. e. 3.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 3.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.43 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.03 d. e., 6.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezöhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

— A király születés napja. A legnagyobb magyar ember, I. Ferenc József dicősegesen uralkodó apostoli királyunk üli ma névnapját. Milliő ajakról száj fel e napon a hála ima s Mindenhatóhoz, hogá kegyelme megtartá egy nemzet atyját s milliő ajak fohászja száll az égbe áldást boldogságot kérve az ő fejére. Arad város polgársága minden évben nagy jelentőséghez méltóan ünnepe meg e napot. Tegnap is fényárban zugott a város, száz meg száz láng borította ünnepi fénybe a nagy nap elbűstélyét. Este 8 órakor disztakardó járta be a város utozait lámpiónokkal, zászlókkal. — Ma délelőtt 10 órakor a minoriták templomában Csák Csirjék dr. tantományi rendfőnök fényes segédlettel nagy misét mond, melyre a hatóságokat, egyesületeket és testületeket is meghívta. A katonaság szintén megünnepli a király születése napját. Házi ezredünk, mely ez idő szerint nagygyakorlaton van, augusztus 18-án pihenőt tart. Lesz tábori mise, utána a tisztikarnak banket, a legénység pedig bort és javított menázsit kap. Az aradi izraelita hitközözege szintén nagy fényben ünnepe meg e napot. Délelőtt 11 órakor a zsinagógában diez-istentisztelet tartatik, melynek sorrendje: 1. Szózat (karének). 2. Előima nyitott frigysekény előtt (főrabbi). 3. Zsolt. XXI. recit (főkantör). 4. Thora kiemelése és körmenet útáni visszahelyezése. 5. Ima a király és a hazáért (főrabbi). 6. Zárának (Hymnus).

— Az aradvárosi adóhivató bizottság folyó hó 18-án kedden a számatokgyáros, szappanfőző, szemétkihordó, szénakereskedő, szesgyáros, szeszkereskedő és szijgyártók; 19-én d. e. 9 órától kezdve a szikvizgyáros, szingazgató, szítás, szobrász, szücs és szülésznök III. osztályu kereseti adóját fogja megállapítani.

— A helyügyminiszter Aradmegye közegészségügyéről. Miskolczy Imre dr. közegészségi felügyelő, ki egész július hó folyamán Aradmegye egészségügyi viszonyai felett tartott vizsgálatot, — mint értesülünk — terjedelmes jelentésben számolt be tapasztalatairól a helyügyminiszternek, ki viszont, ide tegnap érkezett leiratában, a vármegye közönségével közli észrevételeit. A leirat tartalmából általában az tűnik ki, hogy az egészségügyi felügyelő igen kedve z öle g referált a miniszternek az aradmegyei viszonyokról úgy, hogy a miniszteri leirat is vrjmi kevés kifogásolni valót talál az itteni állapotokon. A miniszter észrevételei között kettő van fontosabb. Egyik ez uradalmak cs elédia ká s a i n a k t u l.

tö m ö t t s é g é t teszi szóvá, kiemelve különösen Sulkovszky herceg kerekü pusztaját, hol egy-egy szobában 2-3, sőt 4 család, van összehúszolva. Egy másik általánosabb érdekl. észrevétele a nagy-halmágyi járás egészségügyi viszonyaihoz van a miniszternek. Itt azt kifogásolja, — mi osakugyan kifogásolni való is — hogy 83 községből álló egész járásban osupáu e g y orvos van, a ki még hozzá egy személyben a járási, két kör-orvosi és vasuti orvosi teendőket is ellátja. Ezekon kívül azt nem helyesli a miniszter, hogy Eleken és Szent-Annán a község belterületén üzik a s e r t e s h i z l a l á s t, no meg azt sem, hogy a nagyhalmágyi gyógyszerésznek nincs elegendő edénye és pinczéje, de a annál több „elavult“ gyógyszer. Egyéb baj aztán nincsen, — ne is legyen.

— Vitriollal löntött rendőr. Pénteken éjjel Molnár József, Dávid Antal valamin összekaptak a haltéren. Javában dulakodtak, midőn a rendőrök megjelentek s a csendet zavaró munkásokat beakarták kisérni. Molnár József, hogy a rendőrökre ijesszen, azzal fenyegetődzött, hogy Dávidnál revolver van. A rendőrök a kapu alá vonszolták a zavargókat s a revolvért elakarták venni Dávid kezéből, miközben az egyik zavargó a rendőrtizedesre vitriolt öntött, anélkül azonban, hogy komolyabb bajt okozott volna; csak egyik karját égette össze a maró mérég. Végre is több rendőr segítségével bekisérték őket a rendőrséghez.

— Itélet a nagyváradai tüntetés ügyében. Levelezőnk tudósítása alapján megemlékestünk már a Nagyváradon most megtartott érdekes végtárgyalásról, a melyen a bíróság a Pável Pituk ügyből kifolyó tüntetésben résztvettek felett itélkezett. Három napi tárgyalás után szombaton hirdette ki a törvényszék ítéletét, a mely levelezőnk értesítése szerint nagy megdöbbenést keltett Nagyváradon mindenütt. Az ítélet, melyet Millye Gyula elnök hirdetett ki, szó szerint a következő:

Ö Felsége, a király nevében!

A nagyváradai kir. törvényszék mint büntető bíróság a most letárgyalt bűnügyben következő ítéletet hozta:

Elsőrendű vádlott Bertsey György és másodrendű vádlott Sas Ede a btkv. 176. §-ába ütköző magánosok elleni erőszak bűntetésében találtattak bűnösöknek és ezért a 91. szakasz figyelembevételével hat-hat havi börtönre ítéltettek a btkv. 171. és 172. §-ának 2-ik pontja szerint minősülő igazság vétségének vádjá alól felmentettek.

Féder Sámuel, Schneider János, Fráter Gyula, Genoz János, Klein Ármán, Pál István, Szilágyi Lajos, Eckert József, vádlottak a btkv. 176. §-ába ütköző magánosok elleni erőszak bűntette helyett annak vétségében találtattak vétkesnek és ezért egy-egy havi fogházra ítéltettek.

Fehér Dezső harmadrendű vádlott, mint-hogy a végtárgyalás folyamán ellene semmiféle terhelő körülmény vagy bizonyíték fel nem merült, az ellene emelt vádak terhe és következményei alól felmentetett.

Hasonlóképen fel lettek mentve Rieger József, Szük István, Batári Gyula, Kutasi Lajos, Jég Lajos, Dévald Dezső, Kira István, Heiger Ferencz és Tóth György vádlottak, valamin Halász Lajos, id. Vidosics József, Vidosics Gyula, és Fehérvári Dezső, a kik ellen a vádat már a kir. ügyész is elejtette.

Pipó János és Fülöp János vádlottak ellen — a kik időközben elhaltak — a további eljárás megszüntetett.

Papp László, Klein József, Dergács Károly, Kalinóczy Dezső, Schlesinger Adolf, Benedek János, Dobay Sándor, Ledig (Borsodi) Miklós és Horváth János vádlottak ügyeinek elbírálását felfüggesztvén, új végtárgyalás kitűzését határozta el.

A károsultak és panaszosok kártérítési követeléseikkel polgári per útjára lettek utasítva.

Az elmarasztalt vádlottak valamin védőkik valamennyien felebbezték az ítélet ellen, ha-

sonlóképen felebbezett a kir. alügyész is a büntetés szigorítása, az eltérő minősítések és az általa nem indítványozott felebbezések ellen.

— Restaurált hid. A vonathoz vezető hid restaurálását határozta el a városi tanács, melyre nézve a költségelirányzatot is elkészítette már a mérnöki hivatal. E szerint a hidon mutatkozó hiányokat kijavíttatja s a szélén alkalmazott fakorlátok helyett vaskorlátokat fog alkalmazni. A restaurálás 986 forintjába kerül a városnak. Az ügyet a közlekedési bizottságnak adták ki.

— Öt betörés egy éjjelen. Szombat éjjelen nem kezezebb mint öt betörés történt a városban, melyek csaknem kivétel nélkül a radnai uton fordultak elő. Először Morvay Mór radnai-uti szatocs-üzlet ajtóját törték fel. Az üzletből azonban semmit sem vittek el, mert a kassza fiókja üres volt. A második betörést özv. Róthmüller Józsefné hentes boltjában követték el. A külső táblákat valami erős vasesszközzel feszítették fel, s így bejutva az üzletbe a pénzes fiókot törték fel. A betörők szintén nem találtak semmit, amennyiben Róthmüllernek már rég felhagyott a hentes üzlettel; innen a Neumann testvérek gabonarakárát törték fel, behatoltak az irodahelyiségbe, a hol a Wertheim szekrényt kezdték feszgetni a melyen a külérőszak nyomai láthatók, de miután nem boldogulhattak, kerekét oldották. Az ötödik betörés színhelye a Miksa-utoza sarkán levő Politz er Miksa szatocsüzlete volt. Az utazára nyílt ablakok vasrácát kifeszítve, másztak be az üzletbe. Első kísérletük a Wertheim-szekrény feltörése volt, melyet szintén erős vasesszközökkel kíséreltek meg; de nem sikerült. Erre a kézi pénztárt feszítették fel, a miben csak 80 krt. találtak. A betörők ezután az üzlet minden kis részét kikutatták, végre is egy füveg szilvriumot felkaptva eltávoztak. A rendőrség részéről a vizsgálatot Green Náddor rendőrkapitány vezeti. Az összes deaktívek mozgositva vannak. Mindeddig azonban a betörők közül egy sem került kézre. Alapos a gyanu, hogy ugyanosok e hó 14-én éjjel Ujarad és Kisszentmiklóson szintén ezek a a betörők követtek el több betörést. Green rendőrdapitány szombaton és vasárnap különben nagy rákiát tartott, mely alkalommal mintegy 40-50 hajléktalan osavargót tartóztatótt le, a kik a Marósparton a szabad ég alatt tanyáztak.

— Tűz a toronyban. Nagy veszedelem fenyegette Mikalaka templomát szombaton este s csak a véletlen szerencsének lehet tulajdonítani, hogy azt elhárították. A torony ugyanis most javításokat eszközölnek, a minek czéljából a munkások számára állványokat készíttettek s a munka már napok óta folyt. Szombaton este azonbau csodálkozással nézték egyesek, hogy a torony tetjén, követlenül a kereget alatt, mint pattognak a szikrák s jelentést is tettek a község házában, mert tudták, hogy ilyenkor már a toronyban senki sincs és senki nem is dolgozik. Látva astán, hogy lángok is felcsapnak az állványról, dobpergéssel felriasztották a falut s a lakók rémülve siettek a templom megmentésére. Szerencsésük volt, hogy a szél nem fújt s hogy a községnek új és teljesen jó karban levő feoskendője van, a minek segítségével astán rövid idő alatt elfojtották a tüzet. A kár csekély.

— A zobor-hegyi ünnep. E hó harminczadikán következik az ezredévi emlékművek felavatásának sorozatában a Zobor-hegyen felállítandó emlékmű ünnepélyes felavatása. Az ünnepélyen a kormány részéről Lukács László pénzügyminiszter jelenik meg. A minisztert s az ünnep többi résztvevőit Budapestről külön vonat viszi, a mely augusztus hó 29-én délután 2 óra 10 perczkor indul a nyugati pályaudvarról Nyitrára, a hol a vendégek fogadásáról és elszállásoláról gondoskodik van. A különvonat másnap, augusztus 30. d. u. 6 órakor tér vissza. Az ünnep most küldte szét a meghívókat a pénzügyminiszter. A program a következő:

1896. évi augusztus hó 29-én.

I. Augusztus 29-én d. u. 2 órakor a magyar kir. államvasutak budapesti nyugoti pályaudvaráról a meghívott vendégek különvonattal indulnak a nyitrai állomásra.

II. Nyitramegye első állomásán, Ersekujvárott küldöttség élén Thuróczy Vilmos főispán; Nyitrán, szintén küldöttség élén, Kostál Pál polgármester üdvözi a minisztert. A bevonulás és elszállásolás iránt a rendező-bizottság tagjai Ersekujvárott tájékoztatják a vendégeket. A miniszter a vármegyeházán fog lakni s ugyanott fogadja a küldöttségeket.

II. Megérkezés után a különböző küldöttségek tisztelegnek a miniszter előtt megyeházi lakásán. Este 9 órakor estély a vármegyeház nagytermében, a melyen a miniszter által az ünnepélyes felavatásra meghívottak, nemkülönben a törvényhatóságok vendégei vesznek részt.

1896. évi augusztus hó 30-án.

I. Reggel fél 9 órakor (lehetőleg magyar disznóhában), a hol a bandérium kíséretében a miniszter vezetése alatt elindul a menet a Zobor-hegy ormára; ott a megyés püspök szabad ég alatt táborig misét mond, a melynek végestével az emlékmű építésének vezetője bejelenti a miniszternek, hogy az emlékmű készen van s a felavatás megtörténhetik.

II. Ezek után a miniszter megtartja a felavatási beszédet s Nyitra vármegye községét az emlékmű kegyeletes őrzésére felhívja.

III. Nyitramegye alispánja válasszal a miniszter beszédére, s a megye községe nevében az emlékművet gondoskás alá átveszi.

IV. A felavatási ünnepélynél dalárda működik köze s egy honvéd díszeslád sortűzést ad.

V. Ezután a menet visszatér a hegy ormáról és 2 órakor a város és a Zobor-hegy között fekvő sátorban díszesbéd tartatik, a melyen a miniszter által meghívottak és a törvényhatóságok vendégei vesznek részt. A díszesbédén a miniszter felköszöntöt mond a királynak, a képviselőház küldöttségének vezetője pedig a házára.

VI. A nép számára néppönnepély rendeztetik, este pedig tűzijáték.

VII. A Budapestről jött vendégek a külön vonattal a nyitrai állomásra este 6 óra körül elindulnak és 10 órakor este ismét Budapestre érkeznek.

— Véres verekedés az aradi határban. Pécskáról jelentik nekünk telefonon, hogy Totok Imre pécskai parasztleányt tegnapelőtt úgy agyba-főbe verték az aradi határban, hogy felgyógyulásához semmi reményt sem fűznek. Tettesek: a három Bartós testvér, kik rég ideje haragosai voltak Totok Imrének, s a kiket Pécskán mindenki verekedő, kötözködő embereknek ismer. A derék triumvirátust letartóztatták.

— A gurahonczai cementgyár dicserete. A „Die Thonwaaren-Industrie“ szivár, német szaklap a millennaris kiállításról ír-mű következő szép szavakkal emlékszik meg az arad-osanádi vasutak gurahonczai cementgyárának pavillonjáról: Egy beton és téglanyagokból készült lépcső-alapon álló, nyitkioszk az aradi és osanádi egyesült vasutak gurahonczai cement és agyaggyárának pavillonja. Az üzem csak pár esztendő óta áll ten, de mint látszik, a gyár igen jól képzett vezetőségnek örvend. A gyár 300 munkást foglalkoztat, a mi feannállásának rövid idejét tekintve, nagyon szép szám. A kiállítás tárgyai következők: roman és portland cement gyártásra való nyersanyagok; cementek, állóüvegekben és hordókban; cement vizsgálati készülékek; és vízvezetéknek való cementosövek. Továbbá látunk ott tűzálló téglaprobákat is. Kitűnően sikerülnek mondhatjuk a téglagyár készítményeit u. m. a pavillonon levő díszített oszlopfeket, a másolt, hornyolt fedőeserépket és a többféle színű díszteglát. Aradon es környékén ilyen műszakilag berendezett gyárak hiányát és az eleven építési kedvet figyelembe véve, ezen ipartelep annál inkább nagy hiányt pótol, mert készítményei az emelhető igényeknek teljesen megfelelnek.

— Ezredévi levelek. A kereskedelemügyi miniszter rendeletéből az ezredéves kiállítás alkalmából a magyar posta benyomott 2 kros, illetőleg a nemzetközi forgalom számára 5 kros levéljeggyel felszerelt és az írásbeli közleményekre szánt oldalon, képekkel ellátott levelező-lapokat bocsátott forgalomba, melyek ez idő szerint minden posta hivatalnál és posta érték-szikk-árudában beszerezhetők. Ez ideig a harminczkét féle képpel állított levelező lapok körül a következő képekkel ellátottak készültek el illetőleg bocsátottak forgalomba. Budapesti színházak. Arpád a vezérekkel. Fe-

renoz József tér és az akadémia. Pozsony Dévén. Nemzeti múzeum. Visegrád-Esztergom. Az ezredéves országos kiállítás történelmi főcsoportjának épületei. Szent István napi körmenet. Moriamur pro rege nostra Maria Theresia. Ferencz József király koronázása. Hunyadi János. Rákoczy Ferencz bevonulása Munkácsra. Fiumei kikötő. Ezredéves kiállítás: magyar utoza és a templom. Herkules fürdő. A régi magyar vallásból a dalos. Aratási jelenet Nógrád vármegyében. Ezredéves orsz. kiállítás. I. Főbejárati, II. Főbejárati. Budapest: Múcsarnok, Ezredéves orsz. kiállítás. Iparcsarnok: Az új országház Beczkó, Trencsén, Sztracsón. Legközelebb a felsoroltakon kívül még a következő lapok boosáttatnak forgalomban és pedig: Balaton vidéke; Ezredéves orsz. kiállítás; a „Renaissance” udvar; Szt Asztrik átújítja a koronát Szt Istvánnak; 4. Mátyás királyi váló kikiáltása. 5. Nagy Lajos, 6. Huszár toborzó, 7. Ezredéves orsz. kiállítás a közlekedési csarnok és a képescsarnok; és végre 8. Budavár látkepe, Mely körülményről a közönséggel ezennel értesitem. Magyar királyi posta és távirat igazgatóság Nagy-Várad, 1896. augusztus 7-én Széll Ernő királyi ipost, és táviratigazgató.

— Aradi dalosok kitüntetése. A kettős ünnepen a sok kongresszus és ünnepség között előkelő hely illette meg a dalosoknak Budapestén megtartott országos kongresszusát. Az ország legjobb dalos egyesületei vettek részt versenyen, s így kétszeres annak a sikernek az értéke, a melyet az aradi dalosok aratott. A huszonöt tagu egyesület Kovács Pál vezetése alatt Szögédi Endre „Dal a dalról” című szerzeményét adta elő nagy hatással, kitünő összetanultsággal. A bíráló bizottság, melyben Lung György elnökle mellett Abrányi Kornél, Király Béla, Krausz Gusztáv, Bellovics Imre és Goll János vettek részt, az aradiakat dícsérő oklevéllel, mint második díjjal tüntette ki.

— Tanító választás M. Ócskán. A m. pécskai iskolások szombati ülésében a megüresedett tanítónői állásra, egyhangulag Köpfi Tildát a kolozsvári állami tanítóképződe kitünően végzett növendékét, segédtanítónőnek Kostnyai Mariskát, tanítónak Bovánocsék Mihályt választotta meg.

— Lajos napja Aradon. Kossuth Lajos névnapját az asztaltársaságok nagy ünnepélyességgel készülnék megünni. Az „első Kossuth-asztaltársaság” tegnap este 8 órakor a „Jópásztor”-hoz ozimzett vendégül udvari helyiségében népes ülést tartott melynek a Lajos napi ünnepély programját állapította meg. Ugyancsak Lajos napján ült meg az aradi magyar-városi polgári jótékonyozási asztaltársaság tíz éves jubileumát a Cserebogár borcsarnokban tánczal egybekötött társasvacsorával. Az egylet a nagy magyar emlékének hóhol az által is, hogy ez alkalommal közel 100 frtnyi adományt oszt ki jótékony cselekedetekre.

— Rertészvész a radnai járásban. A radnai járás 14 községében — mint levelezőnk értesít, — a sertészvész újból kiütött. A hatóság Tózsér István most vasárnap megválasztott új állatorvossal együtt minden intézkedést megtett a betegség elterjedésének megállítására végett.

— Hetvenöt éves öngyilkos. Egy 75 éves öregasszony, Sohul Karolin lett a napokban öngyilkos az aradmegyei Simonyifalván. Gyógyíthatlan betegség űzte a halálba. Kétszer megpróbálta már, akkor nem sikerült, most harmadszor holtan vágta le a padlás egyik szarufájáról, hová felkötötte magát. Az eset senkit sem lepett meg, mert a szerencsétlen öregasszony rég ideje híresztelte a faluban sötét szándékát. Egy ízben azt mondta egy asztalos legénynek, a ki éppen koporsót faragott: „ej, de szép ház, nekem is lesz nem sokára ilyen”. Most már meg is van a szegény anyókanak a szép háza.

— Követésre méltó cselekedet. Mairóvits Mór radnai fakereskedő elhatározta, hogy cselédjei és alkalmazottai közül tiz embert saját költségén felvisz az ezredévi kiállítás megtekintésére. Ez az elhatározás önmagában hordja dicséretét.

— Utcakeresztelők. Deresty Gyula és társai aradi lakosok azzal a kérelemmel

fordultak a tanácshoz, hogy az alsómolnár-utczát Boros Beni utczára, a Görbe-utczát pedig Klapka György, Ormos Péter vagy Scharlot Domokos utczára keresztelje el. A tanács azonban a kérelmet, mint mivel sem indokoltat, egyszerűen visszautasította.

— Kobor állatok pusztítása. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény értelmében a kobor ebeket és marhákat saját birtokán mindenki elpusztíthatja. Félreértések kiküldése végett a földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi városi és megyei törvényhatósághoz, köztük az aradiakhoz is, melyben figyelmezteti a gazdaközönséget, hogy a törvény ama rendelkezése alapján még senki sem jogosított a birtokán koborló állatokat löfegyverrel pusztítani, mert a vadászati jog tulajdonosának és illetőleg bérlőjének engedélye nélkül a határban levő földjeire löfegyverrel kimennie senkinek sem szabad. Tehát vesszenek a kobor kutyák, de — puska nélkül!

— Ráesett a hordó. Vigyázatlanságának esett áldozatul Seprősön Czövek András 8 éves fia. Lejtős úton kaladt kosójával, annélkül, hogy csak a legesekeiyebb óvatosságra is gondolt volna. Egy helyen aztán a kocsi nagyot zökkent, felborult s a telt hordó ráesett a fiúra oly szerencsétlenül, hogy testét összeviseza törte. Holtan találták meg az úton. A vizsgálatot megindították.

— Fürdői élet Menyházán. Mozgalmas élet volt a kettős ünnep alatt megyénk szépen fejlődő fürdőjében Menyházán. A kéjvontatokkal is sokan mentek ki Aradról és a vidékről és a rendező vonatok is több utast szállítottak a közönségesnél. Az idő is nagyon kedvezett, ragyogó fényes napjai voltak a remekül erdőköszerusta völgynek. Az utak, melyek a kies fürdőhely sáptapontjai felé mind nagyobb számban készülnek mindenfelé hangosak voltak a kirándulók és törsvendégek és törsvendézők jókedvétől. A kétféle vendég közt különben csakhamar eloszlik Menyházán a különbség, mert az ott nyaralók nemcsak az állomásnál várják a jövőket érdeklődéssel, hanem azonnal is lefogják szívességükkel. A menyházai fürdő közönsége egy-két nagy család, melybe a kettős ünnep alatt különösen fiut és leányt fogadtak be. Ezek a családok este aztán különbség nélkül egyekké lettek a tombola és a bál varázsában. Mert Menyházán a hol az igasi fürdői életnek számos tényezője létesült az idén, sokat tomboláznak. Az „öreg” urak — fiatal szívvel járnak elől a hangulatkeltésben. Mindenki „Péter bácsi”-ja inkább a tombola izgalmaiban a vezető a gavallér „Mundi bácsi” a tánczok megkezdője és a tánczosnők jutalmazója. A legfinomabb csukorkákból állandóan kijár a tánczosnőknek; nemcsak azoknak, a kik vele tánczolnak, hanem a kik egymás közt lejtenek. A Mundi bácsi csukorkát tudni illik oly csábító, hogy a leányok, ha már a kevésszámú fiatal ember őket és ők a nagyobb számú öregebb „fiatal” embereket megtánczoltatták, egymást forgatják csakhogy merő többet, érdemeljenek meg a csukorkákból. Vasárnap este különösen magásra csapkodtak a jókedvű hullámok. Éjfélig tartott a táncz, melyben ezuttal a négyes is igen tekintélyes helyet foglalt el. Urbán Iván rendezte olyan leleménnyel, hogy tegnap délelőtt a háttérből lelkesen omunnáló fürdőorvosnak. Hajnal drnak ajánlatára egy vegyes bisottság a fürdő neszteránál kitüntetését kérelmezte. Péter bácsi különös kegyként megengedte, hogy a kitünő rendezőt a vonat megérkeztekor a terraszon hűsleges inna külön soheffieldi borotvájával megfialítsa. Az asszistens hivatást a fürdőbizottság tagjai teljesítették. A mozgalmas fürdői napoknak természetesen megvoltak a maga onditjai de legfőbb kedvvel mégis azt a csudagyógyhatást variáltak, melylyel immár Menyháza is rendelkezik. Egy szép fiatal leány Urbán Elsa beteg lábbal, könnyű botra támaszkodva jött el a minap a kellemes fürdőhelyre és alig használta egynéhányszor a 25 fokos vizet fürdőnek és ivott az új kutból, oly ruganyos könyed lett, hogy már az ünnekek a lawn tennis pályán még Kugler biró sem versenyzhetett vele. Többen a csodavízben reménykedik különben a fürdő bérlője is. Azt az egy pinesért, a ki e fontos hivatást szász éhes nagy várakozására emberföltötti erővel úgy tölti be, hogy a vendégek az egyes fogások közt legfőlebb a Krisztinatetőre érnek rá föl fölsétáni, minden ebéd és vagyora után bemártja a fürdőkádba hogy az inai aczelo-

sodjanak. Eddig a bérlő próbája, bevált, csak a nagyon elektromos hajlandóságú vendégek hosták ki maguk az ételt a konyhából a többi nem szugoldott, ha 1-től 3-ig ebédelt. Elvégre is előbb utóbb mindenkihez eljutott az egyetlen pinesér, a kivel a bérlő a szezon annál kihuzsa, mert e hét végére már kevesen maradnak állandó lakásra Menyházán. A fanatikusok azonban október 1-ig kitartanak, a mikor Hajnal dr. is fölszedi sátorfáját és visszamegy Kigyóra átengedvén a tért a déznai körorvos szép horvát menyecskejének, a ki akkora vizsgálatot tesz a magyar nyelvből, melyet most szorgalmasan tanul. Hir szerint a vizsgálatra kirándul Mundi bácsi is extra csukorkákkal. Levelezőnk igéri, hogy ez esetben a vizsgálatról részletes tudósítást küld, a mit mi majd a magyarság érdekében is szívesen felhasználunk.

— Kutymarás. A Miklós-utoza 38-ik számú házban tegnap egy kutya Bibis Mihály két éves gyermekét súlyon megharapta. Az orvosi segélyben dr. Ottvós Daniél részettette. A kutyát állatorvosi megfigyelés alá vették.

— Caupa szerelemből. Pakurár József kerülősi legény tegnapelőtt összekülönbözött jegyesével: Pakurár Zsuzsával, s ezt hamarosan forró szeretete jeléül úgy eldöngögte hogy a szegény leány, az orvosi vélemény szerint, három hétig fogja nyomni az ágyat. A szerelmi perpatvar feljelentés folytán a bíróság előtt fog befejezést nyerni.

— A milleniumi emléktáblák. Az aradi függetlenségi kör annak idején egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a milleniumi év emlékére a színház épület szabadságtéri oldatán, a Kossuth-asztaltársasági a főúton Atzél Péter házán, a magyarsvárosi asztaltársaság a Kossuth-utcai iskolán emlék táblákat helyez Aradváros polgársága nevében. Az asztaltársaságok engedélykieszközlésével Müller Károlyt az aradi függetlenségi párt elnökét bízták meg. De Müller az augusztus havi közgyűlésre későn adta be az erre vonatkozó kérelmet s így csak a szeptember havi közgyűlés intézkedik e tárgy felett.

— Talált gyermekhulla. Az Ottlakához tartozó szőlős kerék árkában csütörtökön egy ládában egy gyermek hullát találtak a megindított vizsgálat kiderítette, hogy a gyermek Kriszán Mojszané volt s az árokba Kriszán Mojsza tette. A vizsgálatot a legszigorubbán megindították.

— Hírek a tanácsból. A tanács Szabó Sándor körmves segéd felolymodása folytán, a kapitányi hivatal általa rája szabott 20 frtnyi pénzbüntetését jóváhagyta. — A tanács az austriai „Hilfverein” kérelmét, hogy a város — tekintettel, miszerint ők sok künn élő magyar egyént segélyeznek, — őket segedelemben részesítse, egyszerűen tudomásul vette. — A belügyminiszter leiratát, hogy a város a Klósz György által a kiállításról készített képekből vásároljon, amennyiben azok jövedelme a budapesti gyermektelep javára fordítatik — tudomásul vette. — A tanács elutasította Topits Teréz cselédleány ama kérelmét, hogy volt gazdáját Weisz Mórt kényszerítse a gyógyítási költségek megtérítésére, mivel kérelmező saját vigyázatlansága folytán betegedett meg.

— Orpheum. Bourée József ismét Dobranszki sörcsarnokában tette át működése helyét, és a budapesti Heramann orpheum két kitünő tagját, Glinger és Springert nyerte meg társulatához. A duettisták előadásai élvezetes szórakozást nyújtanak. A hirdetésben bővebben.

HYMEN.

Fényes esküvő. Vasárnap délelőtt fél 9 órakor lépett egymással házasságra az anyakönyvvezetői hivatalban Leopold Regina, az aradi lányok egyik legkedvesebbje és Hercezel Bernát az aradi gyártelep igazgatója. A fiatal párt Szondy Béla anyakönyvvezető adta össze. Tanuk voltak: Schulhoff Károly és Hirschmann Simon. Kiszorú leányok: Spitzer Ida, Sugár Jolán, Manheim Aranka és Madarász kisasszonyok. Vőfélyek: Kerényi Béla dr., Révész Mór dr., Leopold Béla és Bárány Tivadar. A fiatal parinnen az izraelita zsinagógába robogott, hol az egyház áldását Rosenbergs Sándor dr. főrabbi adta reájuk egy remek beszéd kíséretében.

Az esküvő után a szülői házban gazdag lakoma volt, melyen egymást érték a csinos felkösztöntések a fiatal párra.

Esküvő. Horváth Elemér fővárosi hírlapíró e hó 17-én délelőtt 9 órakor kötött polgári házasságot a budapesti gyár-utcai anyakönyhvivatalban s ugyanez napon délelőtt 10 órakor a terézvárosi róm. kath. templomban Novák Irénnel, az aradi színház volt közkedvelésű naivájával. Sok szerencsét kívánunk a tiszta szerelmen kötött frigyhez.

Celktusnádi Ábrahám Ignác lugosi kir. aljárásbíró vasárnap váltott jegyet Aradon somlyói Szilágyi Ilonka kisasszonnyal, Krivány János, Aradvármegye gyámpénztárnokának bájos, nevelt leányával.

GYÁSZROVAT.

† **Özv. Foltsek Károlyné** szül. Fialovits Laura temetése nagy részvéttel ment végbe tegnap délután 5 órakor Uj Aradon. A meghalt rokonai, tisztelői és ismerősei nagy számban kísérték utolsó útjára a köztiszteletben álló urnót. Aradról is többen átrándultak a végtisztességre. Béke poraira!

† **Özveggy Udy Mihályné** A következő gyászjelentést vettük: Aláírottak mély fájdalommal és megtört kebellet tudatják, hogy saját, valamint számos rokon, jó barát és ösmerősei nevében is forrón szeretett anyja, nagyanyja, dédanyjának, anyós sógor és sógorné özv. Udy Mihályné f. évi augusztus hó 16-án d. u. 1 órakor életének 77-ik évében rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai augusztus 18-án d. u. 5 órakor fognak Demeter-utca 79. sz. saját házából a helybeli róm. kath. felső temetőben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő gyász mise-áldozat augusztus hó 19-én d. e. 8 órakor fog a minorita atyák templomában az egek urának bemutatni. Áldás lengjen drága porai felett. Udy Borbála férj. Horváth Ferenczné. Udy Katalin férj. Paulik Mihályné (özv. Gönczö Józsefné. szül. Udy Rozália. Udy Balázs és neje Hara Katalin. Udy Mária férj. Stáding Kristótné. Udy Terézia férj. Bajer Sándorné. Udy János gyermekei. Paulik Borbála férj. Bajer Ferenczné. Paulik Mária férj. Marossy Lászlóné. Paulik Erzsébet férj. Ratkay Béláné Paulik András. Paulik Róza. Gönczö Juliana. férj. Karozagi Sándorné. Gönczö Vilma férj. Radocsányi Jánosné. Gönczö András, Gönczö Rozália, Gönczö Teréz, Gönczö Géza, Gönczö Erzsike, Gönczö Antal unokái, Udy Ferencz Udy Antal, Udy Béla, Udy Lajos, Udy József, Udy Rozália, Udy Sándor, Udy Balázs, Udy Borbála, Udy Arpád. Stáding Teréz, Stáding Ferencz, Stáding Etel, Stáding Imre, Stáding Margit, Bajer Teréz férj. Polacsek Pálné. Bajer György, Bajer Borbála, Bajer Margit unokái. Bajer Gizella, Bajer Mariska, Bajer Terike, Bajer Juliska, Bajer Sándorka, Bajer Erzsike, Bajer Laczika, Karozagi Margitka, Karozagi Józseka. Ratkay Erzsike, dédunokái.

MULATSAGOK.

(=) **Táncvizgalom Csermón.** A csermői kaszinó egyeslet folyó hó 23-án vasárnap este saját helyiségében táncvizgalmat rendez, mely tekintve a rendezőség fáradozását, előreláthatólag fejesen fog sikerülni. Belépti díj 1 forint. A táncz kezdete este 8 órakor.

(=) **Az aradi hivatal szolgák** augusztus 15-én este a „Vadember“-hez címzett keré-helyiségben világposta, szavalat és tombola játékkal egybekötött táncvizgalmat rendeztek, mely szépen sikerült. A tombola tárgyak kijátszása után táncz következett a mely reggelig együtt tartotta a mulató közönséget. Ott mulattak:

A s s z z o n y o k: Wiéber Péterné, Antal Andrásné, Krón Péterné, Szilágyi Istvánné, Róter Sándorné, Pecsénye Istvánné, Varga Jánosné, S. Balogh Pálné, Nagy Jánosné, Nagy Andrásné, Petrofszky Floriánné, Ratkay Ágostotonné, Kis Józsefné, Mészáros Jánosné, Radács Ferenczné, Káplán Józsefné, Szeibert Péterné, Fürbacher Jánosné, Hógye Ferenczné, Gujda Ferenczné, Vlod Jánosné, Neulinger Andorné, Orosz Tiborné (Oroszháza). stb.

Leányok: Bsunna Klárka, Weeber Teruska, Papp Juliska, Korcs Teréz és Paula, Fackelmann Anuska, Szilágyi Juliska, Markovics

Növérék, Keresztesi Róza (Sarkod), Varga Ilon, Nagy Mariska, Szeibert Erzsike Novák Katicza, Borsi esztike, Vlod Teruska, Szabó Piroška (Szentcs), Molnár Emilia, Nagy Teruska (Szeged), Orosz Tilda (Oroszháza), Kocsis Tildeti stb.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

* **Hangverseny a Krispin teremben.** A budapesti szini akadémiának egynehány végzett növendéke szépen sikerült hangversenyt rendezett vasárnap este 8 órakor a Krispin teremben. A termet előkelő közönség töltötte meg, mely a legnagyobb kíváncsisággal várta a jövő művészeinek színre léptét. S várakozásukban nem is csalódtak. A hangverseny minden száma után peroczekig tartó taps zúgott fel, úgy hogy minden számot meg kellett ismételni a szereplőknek. S. Hegyi Izsó gyönyörű boritonja és Geröffy Frida behizelgő, iskolásott sopránja elismerését vitte ki a legskrupulózusabb zeneértőknek is, Geröffy Ilona szavallata és monologja pedig valóságos „megízélte“ a hallgatóságot. Szünni nem akaró tapsokat aratott a mi városunk szülötte, Hoske Kálmán „A szökevény“ orimű költemény szavallatával, melynek interpretálása mi kívánni valót sem hagyott hátra. Altalános kívánásra még egyet „A fogoly lenygel“-t szavallta.

* **A színügyi bizottság ülése.** A színügyi bizottság f. hó 21-én pénteken délelőtt ülést tart, melyen Leszkay András színigazgató betérjeszi a jövő szezon szintársulatának névsorát.

* **Hogyan lehet férjhez menni.** Lukácsi Sándornak ehhez a biztató címhez írott darabját pénteken adták először a városligeti szinkörben, természetesen szép sikerrel. Mert a városligeti szinkörben csak sikerrel szoktak játszani, — a minék oka persze nem a darab, hanem a cím. Feld direktor csak zimeket keres, mert a jó cím mellé adott darabnak mindig van tapadó publikum. Így hát Lukácsy Sándor is sikert aratott. A zene-számokról, a melyek D'Amañt Leó szerzeményei elismeréssel irnak a fővárosi lapok.

TÁVIRATOK.

Püspöki konferencia.

Budapest, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) A püspöki konferencia e hó 19-én lesz a kongruáról és az autonómia ügyéről.

A király születése napja.

Budapest, aug. 17. (Saját tud. táv.) A király születése napjának évfordulóján holnap, kedden délelőtt 10 órakor lesz a hivatalos főistentisztelete a budavári Mátyás-templomban Vaszary Kolos biboros hercegprimás pontifikál az ünnepi misén, a melyen ott lesznek az állami méltóságok. Az egyházi ének és zenét Vaszné Mór karnagy vezetése alatt Palestrina „Missa Papae Marcelli“ zeneművét adja elő. Gradualára Croce „Voce mea“ és offertoriumra Pitoni „Cantate“ kezdetű régi olasz ének kerülnek előadásra. Megelőzőleg a kar Ambrosius és Augustinus egyházi himnuszát a Te deumot informálja Bogisich püspök átirata szerint.

Katolikusok ünnepe.

Budapest, aug. 17. (Saját tud. táv.) A katolikus egyesületek kongresszusa ma kezdte meg tanácskozásait az új városházán. Est megelőzőleg a belvárosi főplébánia templomban ünnepi istentisztelet volt, a melyen Vaszary Kolos biboros hercegprimás pontifikált. A templom szorongásig megtelt közönséggel s az első padsorokban foglaltak helyet a főrangú katolikus családok hölgy tagjai, továbbá Samig Károly báró veszprémi, Desseffy osanádi, Hémer Fülöp fővárosi püspökök, Eszterházy Miklós gróf, Appony Géza, Szapáry István, Zichy Nándor, Batthyányi József, Eszterházy Jenő grófok stb. stb. A kongresszus tagja, a kik nemzeti szintű kokárdát, közepén arany keresztet hordtak a többi

hadsorokban foglaltak helyet, az egyesületek zászlóit pedig a hajó közepén elvonuló uton álitották föl. A hercegprimás pár peroczel érkezett meg a templomba, udvari pársága kíséretében s 9 órakor megkezdődött a mise. A hercegprimásnak segédkeztek: Hettyry kanonok, Széchenyi Miklós gróf iáki apát dr. Walter Gyula, Klinda Teofil szent-széki jegyző, Kohl Medárd dr., Kirner Károly belvárosi plébános, dr. Silbeck pécsi tanár, Böschak, Kanto Károly és Kriszt Jenő káplánok, valamint növendék papok. A mise alatt a templomi énekharang egyházi dalokat adott elő. Mise után a hercegprimás térden állva megható imát mondott, a melyben felajánlotta a magyar katolicizmus Jézus legszentebb szívének. Ezután a hercegprimás elhagyta kíséretével a templomot, utána pedig a jelen voltak zászlók alatt az új városházába vonultak a kongresszusra.

Tel nyáron.

Liptószentmiklós, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) A szomszédos hegyeket friss hó borítja.

Arviz.

Magyaróvár, aug. 17. (Saj. tud. távirat.) A Lajta több község határát elöntötte.

A czár Bécsben.

Bécs, augusztus 17. (Saját tud. táv.) Hivatalosan közlik, hogy a czári pár augusztus 27-én érkezik Bécsbe. Fogadják a királyi pár, az udvar és a méltóságok. Katonai sorfalak közt vonulnak a Burgba, a hol a bemutatások után diszebéd, majd theatre parée lesz. Másnap katonai diszszemle és utána családi ebéd, Lainzban sétakocsizás és udvari hangverseny. 29-én elutazik a czári pár. Az utcákat már most diszítik.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

S z e z z ö z i e t.

— Augusztus 17. —

Mal jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 51 forint — krajevár, kesinybor 51 forint 50 krajevár hordó nélkül, per 100 liter 1/2, beleértve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermasszáknént.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Dobránszky sörcsarnokában

ma és mindennap

ELITE-ORPHEUM

Bourée József igazgatása alatt.

6 hölgy.

6 férfi.

GLINGER és SPRINGER

salon duettisták a budapesti Hermann-Orpheumból.

UJ BOHÓZATOK:

„Der Raub der Sabine.“
„Joki Geiger.“
„Skandal im Orpheum.“
„Der dumme August.“ stb. stb.

JAMBO. Jambo. JAMBO.

„Die alten Herren“ eredeti előadások Glinger és Springerrel.

Naponta bemutatása a parodisalt

Barrison Testvéreknek.

Kozdete 8 órakor.

Belépti-díj nincs.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

1088/896.

Arverési hirdetmény.

Szabadhely község alulirt elöljárósága ezenel közhirre teszi, miszerint a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező »Sáncz« dűllőben fekvő 183 katasztrális hold szántóföld 1896/7 től 1901/2-ig terjedő 6 egymásután következő gazdasági évre f. hó 20-án d. u. 3 órakor Szabadhely község házában megartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Az árverési föltételek a község jegyzői irórában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Szabadhely, 1896. évi augusztus hó 1-én.

Konopán Miklós,
jegyző.

1104

Pomlosan Döme,
biró.

Szent-Terézia,**czukrozott vértisztító és hajtó-labdacsok.**

Fájdalom nélkül hatnak és mindennemű káros anyagtól mentesek. Bármikor is bevehetők. Gyermeknek is aggály nélkül szedhetik.

Rövid idő alatt a meglepőbb sikert eredményezik. Kitérnek bizonyultak gyomor fájalmak, hámorhoidák, szorulás, májbaj, étvágytalanság, szédülés, vértörlést, felfúvódást, felbőfögés, gyomorégés és vese-bajoknál.

Tisztítják a gyomrot a nyálkától, melyek emésztési nehézséget, fejfájást, gyomorfájást, éme gyégt eredményeznek. **Ára 15 kr.** Csak is akkor valódi, ha minden dobozon a Szent-Terézia képe látható.

Készíti:

Földes Kelemen

gyógyszertára ARADON.

Raktára nevezetesebb orvosi és gyógyszerészeti különlegeségeknél.

717/896.

1102

Arverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Eibesütz Adolf panokotai végrehajtónak Agatstein József és neje szül. Eibesütz Johanna végrehajtást szenvedő elleni 95frt tőkekövetelés és ennek 1891 évi február 15-től 6% kamatai iránti végrehajtási ügyében (a világi kir. járásbírósa) területén lévő Arad megyében fekvő, a világi 968. sz. tjkvben A. I. 3-4 sor (1456-1457.) és 6128. hrsz. a felvett 1102/1064. új összeállítású betelkes ház és kender föld mint ingatlanra az árverés 699 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor a tkvi hatóság hivatali helyiségében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 69 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cs. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cs. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1896. évi május hó 11-én.

A világi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,
kir. járásbíró.

2438/1896. tkvi sz.

1103

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Reissenzahn Antal végrehajtónak Lehenye Gyorgye kurticsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 85 frt 15 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő Kurtics községben fekvő, a kurticsi 1204. tjkvben A. I. 1. sor 2368/b. hrsz. a. foglalt ingatlanra 350 frtban és a kurticsi 1313. tjkvben A. I. sor 318. hrsz. a. foglalt betelkes házra az árverést 478 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 9 órakor Kurtics község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1896. április hó 3-án.

Vincze,

kir. tsvzéki bíró.

Nemes rák, 616 megérkezés biztosítva, 5 kilos kosarakban utánvét mellett 90 drb. leves rák 2 frt 80 kr., 60-70 drb. óriás rák 3 frt 80 kr., 30-40 drb. kitérő rendkívül nagyságu rák 4 frt 80 kr.

Élő szárnyasok 1896-os. Élő megérkezés biztosítva, 6-10 kővér csirke vagy 4-6 kővér rucza vagy nagy liba és egy nagy rucza, vagy 3-4 1895. évi naponta tojó csirke utánvét mellett 2 frt 60 kr-ért szétküld. 1090

B. Kaphan Buczacz (Galiczia).

KRISPIN JÓZSEF

ARADON

Deák Ferencz-utca 28. szám a. saját házában lévő

Z E N E M Ű

és

hangszerkereskedésében

mindennemű **hangjegyek** és **hangszerek** legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Hangszerek becseréltetnek.

Zongora hangolások és javítások helyben és vidéken elvállaltatnak.

Árak: zongorák 50 frttól 1000 frtig, havibér 3 frttól felfelé. Hegedü, fuvola 4 frttól fejjebb.

Kölcsönkönyvtár használati díja havonként 80. kr., kötetenkint 5 kr. 1100

16636/1896.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. miniszter ur 8743-IV-3/1895 szám alatt kelt rendelete nyomán ezennel közhirre tesszük hogy mindazok, kik a löhere és luczerna mag — féleket vásárolnak, vagy vetőmag gyanánt eladnak, és megakarnak arról győződni, hogy ezen vetőmagvak aranka mentesek-e? arról hogy miként győződhetnek meg, — a szabályzatot a városi levéltárban a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Arad, 1896. évi augusztus hó 1-én.

A városi tanács.

Az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

4014/1896.

Hirdetmény.

Közhirre téteik, hogy Aradon f. évi július hó 29-én egy drb. körülbelül 18 éves, pej szőrű, magas termetű, homlokán fehér foltos ló — ba füle kajla — bitangóságba vétetett.

A tulajdonos f. évi aug. hó 21-ig Arad sz. kir. város kapitányi hivatalánál jelentkezhetik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát be igazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nyilvános árverésen, nem jelentkezik, az állat, mint gazdátlan jószág el fog adni.

Arad, 1896. július 31.

Kapitányi hivatal.

9770/896. kh.

Figyelmeztetés.

Félreértések elkerülése végett figyelmeztetem az érdekelteket, hogy Szent István napján a munkaszünetet a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 14837/92. sz. alatt kelt rendeletében foglalt módok mellett az 1891. évi XIII. t. cikkben foglaltak terhe és következménye a att betartsák.

Aradon, 1896. augusztus 16

Green, alkaptány.

588/1896. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy az aradi kir. jbiroság 14660/96. sz. végzése által Szelle József jelentkezésére Feigl Hermann és több más végrehajtók javára is Kurczner Berthold és neje aradi lakosok ellen 50 frt tőke erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 1013 irtra becsült butorok, stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, alperes lakásán Szabadság-tér 11. sz. a. leendő eszközlésére 1896. évi augusztus hó 18. napjának délután 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1896. évi augusztus 8.

Ortutay,

1106

kir. bir. végrehajtó.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

2247/1896. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél egy 850 frt évi fizetéssel kapcsolatos rendőrhadnagyi állás választás útján betöltendő lévén, azokat a kik ezen állást elnyerni óhajtnak s az 1883. évi I. t. cz. 19. §-ában előirt minősítéssel bírnak, hogy pályázati kérvényüket 1896. évi szeptember 8-ig hivatalomhoz benyujtsák.

Arad, 1896. augusztus 17-én.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.